

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Návrh atlasu pro extrémní kanoistiku na divoké vodě

Autorka: Andrea Stramová

V bakalářské práci Andrey Stramové byly definovány dva hlavní cíle. Prvním bylo teoreticky rozebrat postup vedoucí k sestavení atlasu určeného příznivcům extrémní kanoistiky. Druhý cíl spočíval v praktické aplikaci navrženého řešení na zvolené modelové území. Vytvoření ukázkového atlasu mělo prověřit proveditelnost popsaného postupu a dále poskytnout předlohu, podle níž by bylo možné zpracovat i výrazně rozsáhlejší kartografická díla. Přestože oba hlavní cíle byly splněny, ani jeden z výstupů nelze považovat za ideální.

Z pozice vedoucího bakalářské práce hodnotím nejkladněji přístup autorky k řešenému tématu. Přestože se autorka extrémní kanoistice nikdy nevěnovala, dokázala si opatřit a nastudovat relevantní literaturu a v dané problematice se zorientovala velmi rychle. Konzultací autorka využívala pouze v odůvodněných případech a při zpracování textu i atlasu pracovala samostatně. Na druhou stranu je třeba říci, že prvotní výsledky často nebyly optimální a práce vyžadovala opakovanou obsahovou, stylistickou i kartografickou korekturu ze strany vedoucího práce.

Po formální stránce je zpracování textu spíše podprůměrné. Za největší problém považuji opakované porušování citační etiky. Odkazy z textu buď nekorespondují se zdroji uvedenými v zadní části práce (např. Hendl 2005 v textu, Hendl 2008 ve zdrojích; Kohoutek 2010 v textu, Kohoutek 2014 ve zdrojích) nebo jsou střídavě uváděni různí autoři u stále stejné publikace (u publikace Voženílek, Kaňok 2011 uváděn pouze Voženílek nebo pouze Kaňok). Publikace (Bláha, 2009), (Bláha, 2006), (Voženílek, 2001), (Voženílek, 2002), (Bláha, Kaňok, 2011) či (Němcová 2011), z nichž autorka vychází v textu, v seznamu zdrojů zcela chybí. Naopak publikace (David, Soukup, 1994) je uvedena pouze v seznamu zdrojů, aniž by k tomuto záznamu směřoval jakýkoliv odkaz z textu. Lépe bohužel nejsou zpracovány ani zdroje v elektronické podobě. Z formálních nedostatků dále upoutají pozornost chybějící čísla stránek v obsahu, náhodné střídání patkového a bezpatkového písma (např. v abstraktu, ale i dále v textu) či obrázky, k nimž nesměřují žádné odkazy z textu (např. obr. 4). Profesionálním dojmem nepůsobí ani graf č. 2, ve kterém text překrývá barevné sloupce, kvůli čemuž je hůře čitelný, či tabulka č. 7, v níž uvedená čísla jsou vypsána s různým počtem desetinných míst. Poslední formální připomínku lze mít k titulní straně a prohlášení, jež neodpovídají znění aktuálně vyžadovanému Přírodovědeckou fakultou.

Z hlediska jazykové a terminologické správnosti lze konstatovat, že množství gramatických chyb a překlepů je akceptovatelné. Jako nešťastné hodnotím pouze nejednotné uvádění softwaru ArcGIS (ArcGIS vs. ArcGis, ArcGIS 10.2 vs. ArcGIS 10.02) či záměny termínů Arial – Ariel, mezera – letter spacing.

Obsah textu lze hodnotit kladně. Jednotlivá dílčí témata jsou smysluplně řazena do navazujících kapitol, jejichž rozsah je vyvážený. Hodnocení existujících map na obdobné téma bylo provedeno zodpovědně a poskytlo potřebné vstupní informace pro autorčinu vlastní kartografickou tvorbu. Obzvláště oceňuji autorčinu snahu objektivizovat hodnocení map za pomoci dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo přes 200 respondentů. Přípravu dotazníků a analýzu obdržených odpovědí považuji za nejzdařilejší část celé práce. Kapitoly pojednávající o kartografickém zpracování atlasu

jsou spíše stručné, což by však nevadilo, pokud by byl kvalitně zpracován ukázkový atlas. S posunem k závěru práce se v textu místy objevují nelogické formulace. Jako příklad lze uvést tvrzení: „*Mapy jsou na první pohled líbivé vyjma mapového pole, ...*“ Pokud vezmeme v potaz, že mapu tvoří především mapové pole, pak nemůže být výše uvedené tvrzení pravdivé. V jiné části autorka tvrdí, že „*Data, která představují vodácký obsah, musela být stejně jako topografický podklad ručně vektorizována*“. V odstavci předcházejícím této větě však uvádí, že pro topografický podklad použila data z OSM, která v žádném případě vektorizovat nemusela. Za zvláštní považuji také zařazení kaňonu, který je vykreslen dvěma liniemi podél toku, mezi bodové znaky. Obecně lze ale říci, že i včetně těchto nesrovnalostí, text z hlediska obsahu odpovídá úrovni bakalářské práce.

Posledním výstupem, který lze hodnotit, je vytvořená ukázka atlasu, jenž zachycuje vodácky atraktivní řeky v Jizerských horách a Krkonoších. Grafické zpracování atlasu je velmi prosté a rozhodně nelze hovořit o atraktivním designu. Nicméně návrh je funkční a vezmeme-li v potaz, že primárním cílem bylo zpracování map a nikoliv tvorba grafiky, lze předložený výsledek akceptovat. Co však akceptovat nelze jsou nejzákladnější grafické nedostatky, které způsobují, že celý návrh působí odbytě. Konkrétně je poukazováno na minimalistické okraje způsobující, že se text na stránky téměř nevejde. U obrázků chybí popis s informací, co obrázek zachycuje. Kromě toho jsou některé obrázky ve zcela nevyhovujícím rozlišení. Číslo stránek jsou pokaždé různě daleko od okrajů strany. Graficky není zvládnutá ani legenda, která se nevešla na stránku, není strukturovaná a jednotlivé sloupce se vzájemně prolínají, což zásadním způsobem ztěžuje její čtení. Legenda navíc není správně ani z pohledu kartografického. Zcela v ní chybí popis pro národní park, fialová linie je popsána jako náročnost úseku, jedná se však spíše o vymezení úseku. Dále je narušena zásada nezávislosti, neboť nesjízdňý jez je zároveň také jezem a tudíž mu lze přiřadit dva kartografické znaky. A legenda je také v rozporu se zásadou úplnosti. Např. kaňon uvedený v legendě se nenachází na žádné z map. Velmi diskutabilní je pak rozlišení vodních toků podle absolutní řádovosti. Osobně se domnívám, že toto nemá pro vodáky žádný význam. Naopak může takovýto zákres vodních toků vodáky mást, neboť řeky charakterově zcela odlišné (Martinský potok (délka 2,5 km), Kamenice (délka 36 km)) jsou znázorněny stejným znakem.

Podstatné výhrady lze mít také k vytvořeným mapovým polím. Několik příkladů je uvedeno v následujícím výčtu: nevhodná generalizace budov (nebyla provedena agregace polygonů, většina polygonů má hrany kratší než 0,5 mm), přílišná generalizace tvarů intravilánu, zkomolené popisy (Držkovské schody namísto Držkovské schody), konflikty znaků (vodní tok a silnice pod Bohouňovskem, mapa Kamenice), nečitelný popis (Tesařovský potok, mapa Jizery), nevhodná generalizace silnic (zachované nájezdy a sjezdy, kruhové objezdy apod.), vykreslení náhonů jako vodních toků (Jizera u Cutisinu, mapa Jizery), chybějící hranice národního parku u Harrachova (mapa Mumlavy), nečitelná struktura znaků pro železniční zastávku a benzinovou stanici.

V závěrečném hodnocení bakalářské práce Andrey Stramové stojí na jedné straně perfektně zpracované dotazníkové šetření a relativně kvalitní obsah textu. Na druhé straně je však celá řada pochybení, z nichž největší jsou porušování citační etiky, nezvládnutá formální stránka práce a především nízká kvalita ukázkového atlasu, jehož vytvoření bylo jedním z hlavních cílů práce. Navzdory výše uvedeným nedostatkům se domnívám, že by autorce **mělo být umožněno práci obhajovat**. Pokud se autorce podaří vysvětlit nejasnosti, k nimž se vztahují doplňující otázky, navrhuji hodnocení **dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. V práci je několikrát zmíněno, že byla použita data OSM proto, aby bylo možné využít atlas komerčně. Umožňuje licence, pod níž jsou data OSM poskytována, komerční využití? A pokud ano, tak za jakých podmínek?
2. V kapitole 7.9 autorka uvádí: „Atlas byl do tiskařského centra předán ve formátu pdf, který je pro tisk doporučen. Tento formát zabrání tomu, aby nedošlo ke změně mapy a dalších prvků, jako například jejich roztažení či rozložení“. Jak zabrání formát pdf změně mapy a dalších prvků, resp. jaké změny by hrozily, pokud by byl použit např. formát TIFF či PNG?

V Praze dne 11. 6. 2014

Mgr. Jakub Jaroš